

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17237/2022
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Бабић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији су пуномоћници Владимир Ђукановић и Милош Дејановић, адвокати из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1188/22 од 31.03.2022. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1188/22 од 31.03.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1188/22 од 31.03.2022. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 1298/19 од 01.12.2021. године, којом је утврђена ништавост уговора о купопродаји закљученог 06.10.2001. године и овереног пред Првим основним судом у Београду под бр. П/1 Ов. 2032/2001, те да се тужилца на основу ове пресуде може укњижити у РГЗ СКН Врачар, као власник стана ближе одређеног овом пресудом, те обавезан тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка. Одбијени су захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилца је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 - други закон) и нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена ботна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а нема ни релативно битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1, како ревизија указује позивом на члан 407. став 1. тачка 3. ЗПП. Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и на ваљаним разлозима засновао оцену о правном значају битних чињеница чија тачност није доведена у питање ревизијским наводима, оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, те поступио у складу са одредбама члана 396. став 1. и 2. ЗПП.

Према чињеницама утврђеним у спроведеном поступку, тужила је у 1984. години по купопродајном уговору постала власник двособног стана у улици ... бр. .. у Београду, као неусељивог. Са својим супругом ВВ живела је у Јужноафричкој републици од 1990. године и упознала оца туженог који је имао приватну лекарску праксу у Боцвани, као и његова супруга своју лекарску праксу поред његове, те предочили заинтересованост да прибаве дозволу за обављање приватне лекарске праксе супруга тужиле у Боцвани и са оцем туженог ГГ договорили да му исплате новчану накнаду да својим утицајем код службених лица у Боцвани обезбеди дозволу за рад супругу тужиле у приватној пракси поред његове и утврдили висину накнаде на 40.000 ДЕМ-а. Уплатом извршеном 09.03.2001. године преко рачуна посредника, исплаћен је део уговорене накнаде у висини од 15.000 ДЕМ-а, а остатак у висини од 25.000 ДЕМ-а договорен за исплату по добијању дозволе за рад. У склопу овог договора, а у циљу обезбеђења преосталог потраживања оца туженог, тужила је издала оверена пуномоћја 10.09.2001. године и 28.09.2001. године којим је овластила лице са којим је преко оца туженог остварила контакт, ДД да у њено име и за њен рачун закључи уговор о купопродаји њеног стана у Београду на означеној адреси, што је и учињено закључењем спорног уговора о купопродаји са овде туженим, ББ, овереним 06.10.2001. године пред Првим општинским судом у Београду под П Ов 2032/21. У уговору је наведена купопродајна цена од 1.500.000,00 динара и констатовано да је купац цену исплатио продавцу, садржана је и клаузула *intabulandi*. Тужени је потписивању уговора приступио по налогу свог оца. У то време имао је 19 година. Купопродајна цена није исплаћена нити од стране туженог, нити од стране оца туженог. Упис права својине на туженог по уговору који је закључен још 06.10.2001. године годинама није био тражен, све до 2018. године. Решењем РГЗ од 17.07.2018. године тужени је уписан као власник на предметном стану. У међувремену окончана је парница коју је тужила водила ради иселења унутре ранијих корисника стана, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 40791/13 од 04.07.2016. године, и решењем о извршењу од 09.11.2017. године је дозвољено извршење иселењем извршног дужника ЂЂ из предметног стана.. Отац туженог није исходио дозволу за лекарску праксу супругу тужиле у Боцвани, већ је захтев који је био поднет одбијен 14.12.2001. године. У овом поступку тужба је поднета 02.07.2018. године.

Према становишту нижестепених судова, уговор о купопродаји предметног стана између тужиле и туженог, као уговор за чије закључење није постојала права воља, ни намера уговорних страна за пренос права својине, већ је као привидан

прикривао и представљао обезбеђење преостлог дела новчаног потраживања оца туженог према супругу тужиље у вези обезбеђивања дозволе за обављање приватне лекарске праксе у Боцвани, који не ужива правну заштиту и никада није реализован, је ништав и не производи правно дејство. У разлозима за изнето становиште нижестепени судови су се позвали на одредбе члана 66. Закона о облигационим односима и донетим пресудама основаним оценили захтев за утврђење ништавости уговора о купопродаји од 06.10.2001. године и одлучили о последици ништавости, да је тужени дужан да трпи књижну промену уписа тужиље као власника предметног стана.

Неосновано се ревизијом туженог оспорава правилност примене материјалног права од стране нижестепених судова код оцене о основаности тужбеног захтева, изношењем тврдње о непостојању везе између два различита правна посла, прибављања лиценце и уговора о купопродаји стана, навода да је погрешна оцена дата о недозвољености уговарања накнаде за прибављање лиценце за обављање приватне лекарске праксе за супруга тужиље у Боцвани као да је уговарање засновано на трговини утицаја на недозвољен начин, а да се у конкретном случају не ради о позитивним законским прописима Републике Србије него друге стране државе, конкретно Боцване где је то дозвољено, као и да судови не цитирају ни једну одредбу позитивних законских прописа Боцване, нити неког међународног правног акта који наведено третира као недозвољено. Ревизијом се у суштини негира да правни посао у вези лиценце и продаје лекарске праксе у Боцвани стоји у вези са закључењем побијаног уговора о купопродаји стана у Београду, те износе наводи којима се оспорава оцена доказа и утврђено чињенично стање.

Одредбом члана 407. став 2. ЗПП изричито је прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. овог закона. Побижана пресуда није донета применом наведене законске одредбе, па оспоравање утврђеног чињеничног стања и оцене доказа није дозвољено у ревизијском поступку.

Утврђене чињенице, и по оцени овог суда, јасно указују да предметни уговор о купопродани стана није закључен са намером преноса права својине, већ као обезбеђење испуњења обавеза из правног посла обезбеђења дозволе за рад ради продаје лекарске праксе у Боцвани, који није реализован, имајући у виду да је супруг тужиље одбијен са захтевом за добијање лиценце за лекарску праксу у Боцвани, а да купопродајна цена за стан у Београду није исплаћена, те да је закључени уговор о купопродаји стана фиктиван правни посао. Као такав је ништав и не производи правно дејство, сходно одредбама члана 66. став 1. и члана 103. став 1. Закона о облигационим односима. О последици утврђене ништавости уговора одлучено је у складу са одредбом члана 104. став 1. наведеног закона.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1, ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци и применом става 2. истог члана непотребним налази да у даљем образложе пресуду, јер се тиме не би постигло ново тумачење права нити допринело уједначеном тумачењу права.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова датог одговора на ревизију оцењен је неоснованим, јер одговор на ревизију није нужан и не представља трошак потребан

ради вођења парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је о том захтеву одлучено као у изреци, применом члана 165. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић